

References:

1. English-Shuttle-Time-Teachers-Manuals. Printed by English Advertising & Printing Sdn. Bhd. Kuala Lumpur. 2017. 100 p.
2. Ognystyy A.V., Ognysta K.M., Bozhyk M.V. International program BWF “shuttle time” as educational fitness technology. Wloclawek, Republic of Poland March 5–6, 2021 DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-044-5-19>(date of application: 21.01.2024).
3. “Shuttle Time”: website. URL: <https://shuttletime.bwfbadminton.com> (date of application: 21.01.2024).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-403-0-31>

**THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS
OF INNOVATIVE IMPLEMENTATIONS IN ART EDUCATION****ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНИХ
ВПРОВАДЖЕНЬ У МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ****Tarchynska Ju. G.**

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Playing Musical Instruments,
Institute of Arts
Rivne State University of Humanities
Rivne, Ukraine*

Тарчинська Ю. Г.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри гри на музичних
інструментах
Інститут мистецтв
Рівненського державного
гуманітарного університету
м. Рівне, Україна*

Успішність професійної самореалізації педагога у закладах освіти різних типів визначається передусім рівнем його загальних та спеціальних компетентностей. Серед важливих фахових якостей працівника освітньої галузі особливу вагу має здатність до сприйняття та генерування інноваційних підходів, методів і технологій. Досвід застосування та поширення педагогічних інновацій дозволяє пристосувати навчально-виховну діяльність до актуальних змін у самій системі освіти, а також у суспільно значимих процесах загалом.

Нові перспективні методики навчально-виховної роботи з'являються на ґрунті поєднання наукової та освітньої діяльності; апробації інноваційних теоретичних розробок, а також і теоретичного обґрунтування корисних, прогресивних, позитивних, доцільних нововведень на основі передового педагогічного досвіду; зміни цілей освіти обумов-

лених динамічними змінами суспільного розвитку. Для якісного перетворення освітнього процесу, зокрема у музично-педагогічній галузі, суттєвого значення додатково набуває творча сутність самої мистецької діяльності, виховний потенціал музичної культури. Процесу упровадження педагогічних інновацій, систематичному відбору ефективних ідей, технологій, концепцій сприятиме знання тих чинників, що забезпечуватимуть стійкі позитивні результати навчання та виховання здобувачів музично-педагогічної освіти.

Другої половини ХХ століття у професійній діяльності корифеїв української інструментально-виконавської школи окремі інновації запроваджувалися у контексті традиційних в інструментальній педагогіці методичних моделей. З 90-х років відомі мистецькі особистості свідомо реалізовували свій креативний потенціал у власних цілісних інноваційних методико-технологічних системах опанування музичного інструменту. Становлення інноваційних технологій, зокрема, фортепіанного навчання досліджено у монографії професора Н. Гуральник [1, с. 276–296]. Серед багатьох нововведень в авторських методиках опанування інструменту дослідниця відзначає надання великої ваги активності мисленнєвих процесів здобувачів освіти; педагогіці самостійності; мистецькій індивідуальності; самоаналізу як моніторингу власного фахового розвитку; підвищенні загальної теоретичної культури; мотивації до власного музично-педагогічного розвитку; глибокому й всебічному вивченню самобутньої української музичної культури; системному зверненню до використання технічних засобів навчання тощо. Згідно аналізу розвитку методико-технологічних інновацій опанування гри на інструменті порубіжжя ХХ–ХХІ століть Н. Гуральник робить висновок, що система оновленого інструментального навчання спирається на методологічно спрямовану педагогіку (набуття не стільки конкретних прийомів та умінь, скільки опанування методів пошуку знань, умінь, виконавських та педагогічних прийомів на перетині різних загальних та фахових освітніх компонентів). Самі ж інновації у сучасній мистецькій освіті (зокрема у музично-педагогічній освіті) визначає як створення проєктованих дидактичних моделей навчально-виховного процесу, яким властиві нові підходи, методи навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти з опанування певною творчою діяльністю. Появу інноваційних педагогічних технологій дослідниця пов'язує із розвитком теорії психології, педагогіки, музикології, обумовленою соціокультурними змінами модернізацією освітніх систем [1, с. 277, 280, 281].

Фахова реалізація вчителя мистецтва (музичного мистецтва) вимагає багатьох розвинених здібностей, зокрема здатності до музично-творчої діяльності. Розробники інноваційних освітніх впроваджень з питань

оптимізації творчого розвитку особистості спираються передусім на тлумачення феномену творчості у філософських дослідженнях [2].

Окрім філософського, психологічного, педагогічного підґрунтя інноваційних пошуків шляхів модернізації мистецької освіти теоретико-методичні підходи до розв'язання завдань інструментального навчання збагачуються здобутками у сфері психофізіології. Завдяки цьому уточнюються принципові питання щодо оптимізації методики формування виконавської техніки [3].

Здобутки музикології дозволяють, окрім уточнення понять, що застосовуються у сучасних інноваційних наукових дослідженнях, обґрунтовано вибудовувати організаційно-методичну модель освітнього процесу в інструментальному класі. Так, наукові висновки української дослідниці теорії музично-виконавського мистецтва О. Катрич, яка вказує на наскрізну взаємопроникність процесів стилетворення у музиці і вводить у науковий обіг поняття «стильова концентричність», дозволяють визначити доцільну організацію освітнього процесу в класах музично-практичної підготовки за жанрово-стильовим принципом – змістовими узагальненнями жанру в контексті різнорівневих стильових ознак [4].

Завдання всебічного розвитку творчої особистості вчителя водночас із оптимізацією процесу формування системи його професійних компетентностей в інструментальному класі допомагають вирішувати дослідження щодо розвитку інструментального виконавства та виконавського інтонування, зокрема в історико-культурологічному аспекті (Н. Гуральник «Українська фортепіанна школа ХХ століття в контексті розвитку музичної педагогіки: історико-методологічні та теоретико-технологічні аспекти»; Н. Кашкадамова «Історія фортеп'янного мистецтва. ХІХ сторіччя», «Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах» та ін.).

Сьогодні у мистецькому освітньому просторі активно використовують поряд із накопиченим педагогічним досвідом інноваційні комп'ютерні та медіа-технології. Результати роботи в інструментальному класі значно поліпшуються і за умови вирішення завдань художнього розвитку у загальнокультурному контексті певної доби, національного середовища тощо. У зв'язку з цим у новітніх методиках дедалі частіше застосовуються зв'язки між освітніми компонентами, що є тематично і логічно взаємопов'язаними, сприяють поглибленню й розвитку засвоєних студентами знань та умінь.

Інновації у сфері мистецької освіти відзначатимуться сталою ефективністю впливу на якість та результативність процесу професійної підготовки фахівців музично-педагогічної галузі за умови розроблення й використання у навчально-виховній діяльності результатів профільних наукових досліджень, проведених у контексті

актуальних науково-практичних передумов оновлення змісту мистецької освіти, педагогічних технологій, методів, форм та засобів розвитку творчої особистості. Такі передумови виникатимуть у ході пошуку оптимальних освітніх рішень в області музично-практичної підготовки спеціалістів мистецького фаху з урахуванням сучасних соціокультурних перетворень (модернізації освітніх систем) та доцільних наукових і науково-практичних досягнень у галузях філософії, педагогіки (інструментальної в тому числі), психології, фізіології, музикології, культурології, комп'ютерних наук, а також у наукових міжгалузевих дослідженнях.

Перспективною розробкою теми в означеному у статті напрямі вважаємо здійснення детального аналізу ефективних інноваційних методик підготовки вчителя мистецтва в інструментальному класі.

Література:

1. Гуральник Н. П. Українська фортепіанна школа ХХ століття в контексті розвитку музичної педагогіки: історико-методологічні та теоретико-технологічні аспекти. Монографія. Київ : НПУ, 2007. 460 с.
2. П'явка К. М. «Музично-творчі здібності» як наукова категорія у філософських та психолого-педагогічних дослідженнях. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. Вип. 29. С. 15–21.
3. Тарчинська Ю. Г. Методичні підходи до формування техніки звукотворення в інтерпретації фортепіанної спадщини К. Дебюссі. *Інноваційна педагогіка*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 20. Том 3. С. 47–51.
4. Тарчинська Ю. Г. Музично-практична підготовка в контексті проблеми стилю. *Інноваційна педагогіка*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 42. С. 98–102.